

N:o 123.

Af Herr **N. Wallmark**: *Om ändrad lydelse af §§ 11 och 13 i Kongl. förordningen den 21 Mars 1862 angående kommunalstyrelse på landet.*

I Kongl. Maj:ts nådiga förordning om kommunalstyrelse på landet den 21 Mars 1862, § 11, är stadgadt: Röstvärdet skall beräknas efter det en hvar röstegande åsatta fyrktal. Denna röstgrund föranleder den stora betänkligheten, att uti en stor del kommuner en enda röstegande är egare af öfver halfva kommunens röstetal och sålunda ensam eger beslutanderätt i kommunalstämman. Lätt inses, huru oegentligt detta förhållande är, då i närvarande tid folket börjar vara intresserad af att deltaga i kommunala angelägenheter. Det synes därför vara med rättvisa och billighet förenadt, att berörda röstgrund i enlighet med Lag-Utskottets förslag år 1884 (N:o 28) så förändras, att den enstyrelse, som kan ega rum för det närvarande, för framtiden må komma att upphöra.

I § 13 af ofvanberörda nådiga förordning stadgas sålunda: »Röstegande är berättigad att sin talan och rösträtt i kommunalstämman på annan röstegande öfverlåta, dock må ingen på grund af fullmakt föra talan eller utöfva rösträtt för mer än en röstberättigad». Denna lagbestämmelse är till dess förra del både nyttig och nödig, ty derigenom beredes tillfälle för de i kommunalstämman röstberättigade, som äro aflägsset boende från kyrka och tingshus eller eljest förhindrade till personlig närvaro, att sin talan och rösträtt å annan person öfverlåta, men den senare delen af berörda lagrum, som begränsar rösträttsöfverlåtelsen derhän, att ingen eger på grund af fullmakt föra talan och utöfva rösträtt för mer än en röstberättigad, är deremot enligt mitt förmenande hvarken nödig, nyttig eller rättvis, och borde

derföre helt enkelt utgå, ty då det vid alla domstolar i riket är tillåtet att genom fullmakt sin talan å annan öfverlåta och med oinskränkt rätt för den, som innehar fullmagten, att föra talan för så många som helst, synes det mig, som samma praxis borde följas uti skötandet af kommunala angelägenheter. Skulle emellertid en begränsning uti den kommunala rösträtten fortfarande böra ega rum och vara af behovet påkallad, hvarom många med mig torde vara ense, borde den, såsom jag förut antydtt, bestämmas till viss del af kommunens hela röstetal, men icke, såsom uti ifrågavarande lagrum skett, bestämma begränsningen till en enda fullmagt, den röstandes eget fyrktal oberäknadt, ty sådant kan omöjligen innefatta rättvisa.

De olägenheter, som af ifrågavarande lagbestämmelse föranledas, äro många, och att anföra dem alla är ingen lätt sak, dock lär väl hvar och en inse, att uti vidsträckta kommuner olägenheten deraf blifver störst, exempelvis i byar, belägna en eller flera mil från den plats, der stämman hålles, tvingas menigheten oemotsägligen nu att blifva likgiltig för alla kommunens ärenden, emedan att inställa sig personligen är förenadt med så stora besvär, och att lemna fullmakt för flera till en person är icke tillåtligt, och derföre förfaller allt intresse för det gemensamma och det får gå med kommunens angelägenheter hur det kan. Skulle åter en stämma anses så vigtig, att de röstegande allmänt inställa sig, hvad vinnes dermed i egentlig mening? Jo, trängsel uppstår ofta i rummen, der stämman hålles, förutom andra olägenheter, som ofta förekomma vid sådana större folksamlingar.

Af sådana anledningar vågar jag alltså hemställa,

det Riksdagen måtte för sin del besluta, att ofvan berörda nådiga förordnings 11 och 13 §§ erhålla följande lydelse:

§ 11. Röstvärdet skall beräknas efter det en hvar åsatta fyrktal, dock må ej någon utöfva rösträtt för större antal röster, än som svarar mot en tiondedel af kommunens hela röstetal efter röstlängden, eller i något fall för högre röstetal än det, som enligt röstlängden sammanräknadt tillkommer öfriga röstegande. Uppkommer vid sådan beräkning af rösträtt bråktal, skall det bortfalla;

§ 13. Röstegande är berättigad att sin talan och rösträtt i kommunalstämmen på annan röstegande öfverlåta, och skall fullmakten vara antingen skrifven och underskrifven af utställaren samt med dennes

sigill försedd, eller ock af honom underskrifven och med två vittens underskrift bestyrkt.

Och lemnas Lag-Utskottet, till hvilket denna motion torde remitteras, full rätt att med bibehållande af motionens syfte i detta förslag göra de ändringar, som kunna prövas erforderliga.

Stockholm den 27 Januari 1886.

Nils Wallmark.

Häri instämmer:

J. E. Wikstèn.

N:o 124.

Af Herr **P. M. Larsson** i Löa: *Angående beviljande af ett extra anslag å fem millioner kronor till anslags- och låneunderstöd åt rälsfabriker.*

Förutom redan väckta motioner vid denna riksdag om stora låneunderstöd för enskilda jernvägsanläggningar, hvartill komma att åtgå betydande quantiteter materiel, förebådas jemväl en Kongl. proposition om utsträckning af norra stambanan från Ångermanelfven till Öfver-Luleå, omkring 50 mil. Att landets jernvägsbyggnader skola utföras med utländska kapital är väl en så sjelfklar sak, att det ej lönar mödan deremot göra den allra ringaste invändning. Man har af nödvändigheten måst göra en dygd. Deremot torde det knappast anses vara för tidigt ifrågasätta, att till en början åtminstone statens jernvägsbyggnader hädanefter borde uteslutande med svensk materiel utföras, emedan det helt säkert med någon omtänksamhet nu bör kunna försiggå.